

REGULAMIN ODZNAKI KRAJOZNAWCZEJ PTTK SZLAKIEM CHRZEŚCIJAŃSTWA WSCHODNIEGO W POLSCE

Postanowienia ogólne

1. Odznaka krajoznawcza Szlakiem Chrześcijaństwa Wschodniego w Polsce (dalej jako: odznaka) została ustanowiona w 2023 roku przez Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego z inicjatywy Oddziału Międzyuczelnianego w Warszawie.
2. Celem odznaki jest popularyzacja turystyki i krajoznawstwa, a w szczególności dziedzictwa, miejsc i obiektów związanych z Kościołami Wschodnimi w Polsce i ich wiernymi, oraz ich wkładu w historię i kulturę Polski i świata.
3. Odznaka ma cztery stopnie:
  - a. popularny,
  - b. brązowy,
  - c. srebrny,
  - d. złoty.
4. Odznakę można zdobywać jednocześnie ze zdobywaniem innych odznak krajoznawczych i turystyki kwalifikowanej.
5. Odznakę zdobywa się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Warunki zdobywania

6. Odznakę można zdobywać po ukończeniu 6 lat.
7. Odznakę zdobywa się w kolejności stopni.
8. Warunkiem zdobycia Odznaki w stopniu popularnym jest zwiedzenie przynajmniej czterech dowolnych obiektów związanych z tematyką odznaki.
9. Warunkiem zdobycia Odznaki w stopniu:
  - a. brązowym jest zwiedzenie 12 (6) obiektów,
  - b. srebrnym jest zwiedzenie kolejnych 24 (12) obiektów,
  - c. złotym jest zwiedzenie kolejnych 48 (24) obiektów.
10. Przynajmniej połowa zwiedzonych obiektów (liczba podana w nawiasie w pkt 9) na każdy stopień powinna być wybrana z Wykazu Obiektów stanowiącego Załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.
11. Obiekty spoza Wykazu Obiektów mogą być wybrane według uznania Zdobywającego Odznakę, jeżeli są:

- a. zabytkowymi obiektami sakralnymi przeznaczonymi do sprawowania kultu religijnego, służącego wiernym Kościołów Wschodnich obecnie lub w przeszłości;
- b. zabytkowymi cmentarzami (czynnymi lub opuszczonymi) lub lapidariami takich cmentarzy;
- c. pozostałymi obiektami krajoznawczymi związanymi z życiem religijnym lub społecznym wiernych Kościołów Wschodnich, w szczególności zabytkowymi budynkami szkół wyznaniowych, seminariów, parafii itp., muzeami w całości lub częściowo poświęconymi tematyce chrześcijaństwa wschodniego, a także obiektami sakralnymi opuszczonymi, zrujnowanymi lub zaadaptowanymi do innych celów niż sakralne.

Zespoły zabytków, np. zespół klasztorny lub cerkiew z cmentarzem przycerkiewnym, zaliczane są jako jeden obiekt.

12. Przez Kościoły Wschodnie na potrzeby niniejszej Odznaki rozumie się:
  - a. kościoły chrześcijańskie tradycji wschodniej, które przyjęły postanowienia przynajmniej dwóch pierwszych soborów powszechnych i nie uznają prymatu papieża (tj. w szczególności Apostolski Kościół Ormiański, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny i Wschodni Kościół Staroobrzędowy) albo
  - b. kościoły wywodzące się z tradycji chrześcijaństwa wschodniego, uznające prymat papieża rzymskiego i dogmatykę rzymskokatolicką, ale zachowujący odrębności liturgiczne i prawne (tj. w szczególności Kościoły katolickie obrządku: bizantyjsko-ukraińskiego, bizantyjsko-słowiańskiego i ormiańskiego).
13. Przez obiekty zabytkowe w niniejszym regulaminie rozumie się Pomniki Historii oraz obiekty wpisane do rejestru zabytków, ewidencji zabytków lub chronione w przepisach prawa miejscowego.
14. Dany obiekt może być zaliczony do odznaki tylko raz.
15. Zdobywanie Odznaki odbywa się na odpowiedzialność zdobywającego. Zwiedzanie obiektów powinno odbywać się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa, przepisów prawa oraz poszanowaniem dobrych obyczajów i uczuć osób postronnych.
16. Przy zdobywaniu Odznaki nie ma ograniczeń czasowych.

Weryfikacja

17. Podstawą do weryfikacji odznaki jest kronika zwiedzanych obiektów, prowadzona w dowolnej formie. W przypadku prowadzenia kroniki w formie elektronicznej należy ją zapisać w nieedytowalnym pliku (np. PDF).
18. Kronika powinna zawierać: imię i nazwisko zdobywającego, miejscowość zamieszkania i rok urodzenia, datę wycieczki, krótki opis krajoznawczy (dotyczy jedynie obiektów spoza Wykazu Obiektów) oraz potwierdzenia zwiedzenia obiektów w postaci np. biletu, pieczętki, osobiście wykonanej fotografii, zrzutu z aplikacji geocachingowej, lub podpisu członka kadry programowej PTTK.

19. Odznakę można zdobywać indywidualnie lub grupowo. W tym drugim przypadku do weryfikacji przedstawia się jedną wspólną kronikę. Wszyscy członkowie grupy powinni spełniać wymogi regulaminowe, warunkujące przyznanie odznaki.
20. Odznakę weryfikuje i przyznaje zespół weryfikacyjny Oddziału Międzyuczelnianego PTTK w Warszawie. Kronikę można przedłożyć do weryfikacji osobiście albo drogą elektroniczną (e-mail: weryfikat@om.pttk.pl).

Postanowienia końcowe:

21. Dystrybucję odznak prowadzi Oddział Międzyuczelniany PTTK w Warszawie (e-mail: weryfikat@om.pttk.pl).
22. Ostateczna interpretacja niniejszego Regulaminu przysługuje Zarządowi Oddziału Międzyuczelnianego PTTK w Warszawie.

Regulamin i wykaz obiektów opracował Wojciech Marian Nowicki przy współpracy Marcina Tyslera.

Wzór graficzny Odznaki zawiera Załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu. Projekt odznaki: Anna Trzpił-Zagórska i Hanna Dąbrowska-Certa.

Załącznik 1: Lista obiektów do odwiedzenia:

I. Województwo dolnośląskie

1. Jelenia Góra	cerkiew Świętych Apostołów Piotra i Pawła
2. Malczyce	cerkiew Zwiastowania Przenajświętszej Bogurodzicy
3. Oleśnica	cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny
4. Sokołowsko	cerkiew św. Michała Archanioła
5. Wołów	cerkiew Opieki Najświętszej Maryi Panny
6. Wrocław	katedra św. Wincentego i św. Jakuba
7. Wrocław	sobór Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy

II. Województwo kujawsko-pomorskie

1. Bydgoszcz	cerkiew św. Mikołaja
2. Ciechocinek	cerkiew św. Michała Archanioła
3. Toruń	cerkiew św. Mikołaja

III. Województwo lubelskie

1. Biała Podlaska	cmentarz prawosławny
2. Chełm	Bazylika Narodzenia Najświętszej Maryi Panny
3. Cyców	cmentarz prawosławny
4. Hrebenne (pow. tomaszowski)	cerkiew św. Mikołaja
5. Hrubieszów	cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny
6. Jabłeczna	monaster św. Onufrego
7. Korczmin	cerkiew Objawienia Pańskiego
8. Kostomłoty	cerkiew św. Nikity Męczennika
9. Lublin	cmentarz prawosławny, ul. Lipowa
10. Lublin	sobór Przemienienia Pańskiego
11. Lubycza Królewska - Kniazie	cmentarz greckokatolicki tzw. Stary
12. Szczepleszyn	cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny
13. Zamość	kamienice ormiańskie - Muzeum Zamojskie

IV. Województwo lubuskie

1. Brzoza	cerkiew św. Michała Archanioła
2. Międzyrzecz	cerkiew św. św. Cyryla i Metodego
3. Zielona Góra	cerkiew św. Mikołaja

V. Województwo łódzkie

1. Chróscin	cerkiew św. Jerzego Zwycięzcy
2. Łódź	sobór św. Aleksandra Newskiego
3. Piotrków Trybunalski	kamienice Ormiańska i Augustynowiczów

VI. Województwo małopolskie

1. Bartne	cerkiew greckokatolicka św. św. Kosmy i Damiana
2. Berest	cerkiew św. św. Kosmy i Damiana
3. Bieliczna	cerkiew św. Michała Archanioła
4. Brunary	cerkiew św. Michała Archanioła
5. Hańczowa	cerkiew Opieki Matki Bożej

6. Kraków	cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny - - Centrum Sztuki Sakralnej im. Jerzego Nowosielskiego
7. Krynica-Zdrój	cerkiew Świętych Apostołów Piotra i Pawła
8. Kwiatów	cerkiew św. Paraskewy
9. Owczary	cerkiew Opieki Matki Bożej
10. Powroźnik	cerkiew św. Jakuba Młodszeo
11. Regietów	czasownia Przeniesienia Relikwi Św. Mikołaja
12. Wołowiec	cerkiew Opieki Matki Bożej
13. Wysowa Zdrój	cerkiew Opieki Matki Bożej na Świętej Górze Jawor

VII. Województwo mazowieckie

1. Nowe Biskupice	cmentarz jednowierców
2. Nowy Modlin	wojskowy cmentarz prawosławny
3. Płock	cmentarz prawosławny
4. Warszawa	cerkiew Zaśnięcia Najświętszej Bogurodzicy i św. Jozafata
5. Warszawa	cmentarz prawosławny, ul. Wolska
6. Warszawa	sobór Świętej Równej Apostołom Marii Magdaleny

VIII. Województwo opolskie

IX. Województwo podkarpackie

1. Chotyniec	cerkiew Narodzenia Przejświętszej Bogurodzicy
2. Czerteż k. Sanoka	cerkiew Przemienienia Pańskiego
3. Daliowa	cerkiew św. Paraskewy
4. Jarosław	cerkiew Przemienienia Pańskiego
5. Królik Wołoski	cerkiew Przeniesienia Relikwi św. Mikołaja
6. Łańcut	Muzeum-Zamek
7. Posada Rybotycka	cerkiew św. Onufrego
8. Przemyśl	sobór św. Jana Chrzciciela
9. Radruż	zespół cerkwi św. Paraskewy
10. Sanok	Muzeum Historyczne
11. Sanok	cerkiew Świętej Trójcy
12. Smolnik (pow. bieszczadzki)	cerkiew św. Michała Archanioła
13. Turzańsk	cerkiew św. Michała Archanioła

X. Województwo podlaskie

1. Białowieża	cerkiew św. Mikołaja
2. Białystok	cmentarz prawosławny na Jaroszówce
3. Grabarka	monaster św. św. Marty i Marii
4. Grądy Gabowe	cmentarz staroobrzędowców
5. Hajnówka	sobór Św. Trójcy
6. Królowy Most	cerkiew św. Anny
7. Prowały	Święta Góra Prowały
8. Puchły	cerkiew Opieki Matki Bożej
9. Ryboły	cmentarz prawosławny z cerkwią św. Jerzego

10. Stara Grzybowszczyzna	cerkiew Narodzenia św. Jana Chrzciciela
11. Supraśl	Muzeum Ikon
12. Suwałki	molenna
13. Wodzisław	molenna

XI. Województwo pomorskie

1. Bytów	cerkiew św. Jerzego
2. Gdańsk	pomnik św. Włodzimierza Wielkiego
3. Żelichowo	cerkiew św. Mikołaja

XII. Województwo śląskie

1. Gliwice	kościół Trójcy Świętej
2. Sosnowiec	cerkiew Świętych Wiery, Nadziei, Luby i matki ich Zofii

XIII. Województwo świętokrzyskie

1. Opatów	cmentarz „Greki”
-----------	------------------

XIV. Województwo warmińsko-mazurskie

1. Braniewo	cerkiew Świętej Trójcy
2. Elbląg	chaczkar, ul. Grobla Świętego Jerzego
3. Górowo Iławieckie	cerkiew Podwyższenia Krzyża Świętego
4. Lidzbark Warmiński	cerkiew Świętych Apostołów Piotra i Pawła
5. Mrągowo	cerkiew Przemienienia Pańskiego
6. Pasłęk	cerkiew św. Onufrego
7. Wojnowo	monaster Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny

XV. Województwo wielkopolskie

1. Kalisz	cerkiew Świętych Apostołów Piotra i Pawła
-----------	---

XVI. Województwo zachodniopomorskie

1. Biały Bór	cerkiew Narodzenia Przenajświętszej Bogarodzicy
2. Koszalin	cerkiew Zaśnięcia Przenajświętszej Bogurodzicy
3. Trzebiatów	kaplica Świętego Ducha

Załącznik 2: Wzór odznaki

Stopień popularny

Stopień brązowy

Stopień srebrny

Stopień złoty